

Eye-candy na desktopu

Gdesklets i Superkaramba

Postoji velik broj programa koji se integiraju u pozadinsku sliku, a osim dekorativne imaju i funkciju prikaza raznih informacija ili kontrole drugih programa

Piše: Ivan Capan

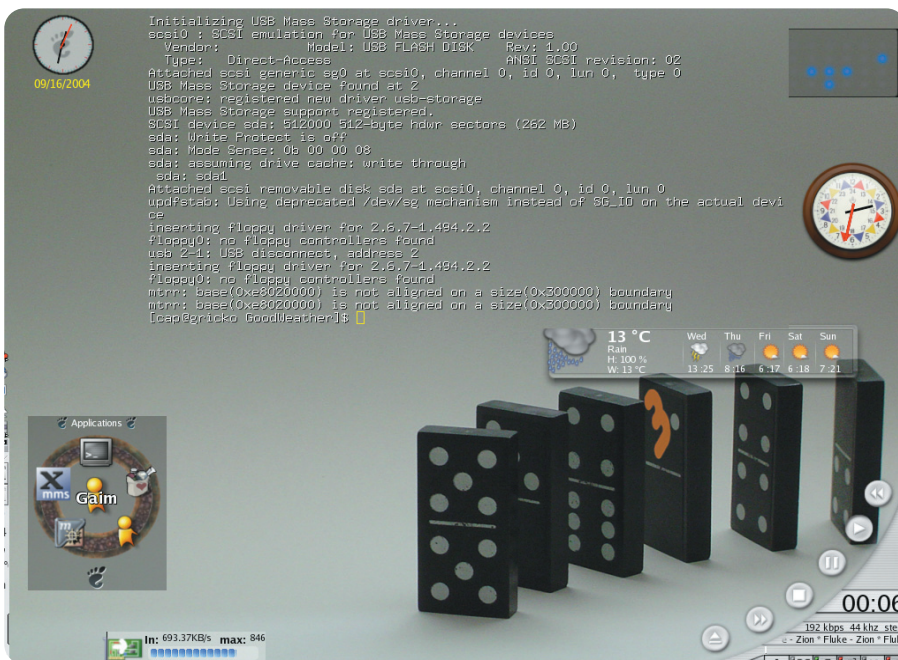
Još od vremena Windowsa 98 susrećemo se s pojmom "active desktop"; već je tada zamišljeno da se nešto događa na površini koju zovemo *desktop*. Njegova namjena bila je interakcija i prikaz web stranica umjesto podloge. Iako to nije osobito zaživjelo, potreba prikaza nekog sadržaja na toj lokaciji je ostala. Srećom, razvoj zahtjevnog softvera je sporiji od napretka tehnologije, Mooreova zakona i snage računala, pa tako uvijek imamo neku procesorsku rezervu koju možemo potrošiti na zgodne dodatke našoj radnoj površini. Citirajmo opis jednog od tih programa - "simbiotski spoj ljepote (*eye-candy*) i beskorisnosti". Srećom, kad počnemo zaista nešto raditi, naši programi prekrivaju pozadinu i više nam ne odvrćaju pažnju.

Najstariji program te vrste (kojeg smo se mogli prisjetiti) odavno posjeduje mogućnost prikaza dinamične slike umjesto pozadine. Program *xearth* još od 1993. prikazuje promjenjivu sliku Zemlje ovisno o dobu dana. Postoje i razni akvariji s ribicama i slični ukrasi, uglavnom modificirani *screensaveri*. Jedna od efektivnijih upotreba *desktop* podloge dobiva se nekim od terminala koji podržava prozornost. Maknemo li okvire oko prozora, načinimo li ga potpuno prozirnim, dobit ćemo dojam kao da su slova ugravirana u pozadinsku sliku (koja, razumljivo, mora biti jednolična i kontrastne boje u odnosu na slova). Iako ne doprinosi čitljivosti, takav način interakcije s ljskom izgleda upravo izvrsno. Jedna od primjena može biti neprekidan ispis raznih informacija (log datoteke koje se stalno mijenjaju). Jedan od češće korištenih programa tih mogućnosti je *Eterm*, a željeni efekt dobiva se naredbom "Eterm --buttonbar 0 --scrollbar=off -x -O" (bez rubova, proziran). Boja slova se dobiva s "-f imeboje".

No, u ovom tekstu navest ćemo malo više detalja o pravim standardiziranim podsustavima za prikaz programa u podlozi. Za njih su pisane brojne aplikacije, što samo svjedoči o njihovoj popularnosti. Trenutno postoje dva takva: *Gdesklets* i *Karamba*, za Gnome, odnosno KDE grafička sučelja. Inspirirani su *Konfabulatorom*, programom iste namjene za Mac OS X, kojeg često pokušavaju imitirati izgledom.

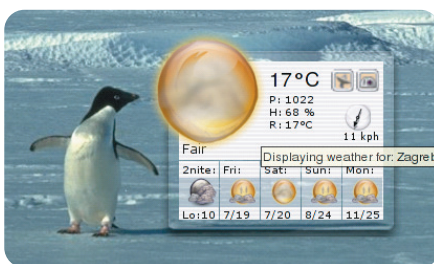
Gdesklets

Gnome sučelje odlikuje sustav *Gdesklets* (gdesklets.gnomedesktop.org). Njegove ekstenzije su napisane u objektnom programskom jeziku Python, pa bi ga trebalo osigurati na sustavu. Uspjeli smo ih izbaviti čak 242, a po nabrojanim kategorijama najveći naglasak daje se neprestanom prikazu informacija. Većina programa ima neku vrstu obavijesnog karaktera, poput prikaza vremena, meteorološkog ili

običnog, vijesti (RSS), a svakako su najbrojniji oni koji prikazuju parametre sustava, poput temperature i opterećenja procesora, protoka mreže, količine signala bežične kartice i slično. Ovi za prognozu i vijesti zahtijevaju stalnu vezu prema Internetu, jer u redovitim intervalima povlače informacije. Od *Internet-aware* aplikacija mogli bismo izdvojiti provjeru *mailova* (postoje čak dvije za novi Gmail) ili radio *streaming*. Od korisnijih tu su programi za zabilješke (svojevrsni elektronički Post-it), oni koji mogu pokretati druge programe ili kontrolirati audio aplikacije (čak ih se deset odnosi na Xmms). Od bizarnijih bismo izdvojili izvještaje o prometnim gužvama u predgrađu Pariza ili pak trenutnu terorističku prijetnju SAD-u.

Njihova je prednost što mogu raditi i pod drugim sučeljima osim Gnomea. Nažalost, veliki

▲ **Karamba tema za vremensku prognozu s Interneta skida sve podatke, mi samo definiramo našu lokaciju**

su potrošači memorije i CPU-a. Još jedna mana je i njihovo korištenje. Sastoje se od *displaya* i senzora. Prvi su obična tekstualna datoteka koja se pokreće s "gdesklets open ime.display", ali senzori (čija je uloga prikupljanje podataka i procesiranje korisničkih akcija) se moraju ručno instalirati (skripta za to je obično u arhivi). Prije korištenja potrebno je pokrenuti *daemon* ("gdesklets start"). Moramo spomenuti kako nismo uspjeli osposobiti određen broj programa, no najčešće je bio problem u Python modulima.

Karamba

Pandan *gdeskletsima* na KDE-u je *Karamba*, te novija *Superkaramba* (netdragon.sourceforge.net). Njeno korištenje je jednostavno jer postoji grafičko sučelje iz kojeg se može pokretati pojedina tema (kako ju oni zovu) koja se ne instalira, već ju je dovoljno negdje otpakirati i locirati datoteku s nastavkom ".theme". Radile su nam sve isprobane. Nažalost, na stranicama ne postoji njihov dobro organiziran popis, već se moramo snalaziti po kde-look.org. Tema su po funkcijama slične *Gdesklets* programima, no izbor je raznolikiji, a ima i boljih dizajnerskih rješenja. Dobili smo dojam da zauzimaju manje memorije, no to dosta varira od teme do teme. Imaju problema sa osvježavanjem, pogotovo kad se dva preklapaju.

Obje su aplikacije u radu dovoljno stabilne i može se naći zaista korisnih dodataka pa zaslužuju našu preporuku.